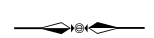

עין משפט
גזר מצוה

קפח א מיי' פ"ט מהל' יסודי המורה הל' א':

קפח ב ג ד מיי' פי"ד מהל' ממירה הל' טו טז סמג לאוין קפח טושי"ע ח"מ ס' רכח סעיף ב':

קצ ה מיי' שס פי"ח הלכה ה סמג לאוין קע קט טוש"ע שס סעיף י':

תורה אור השלם

1 לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה וְיַקְרֶהָ לָנוּ וְיַשְׁמַעְנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂהָ: דברים ל יב
2 לא תהיה אחרי רבים לְקַדֵּחַ וְלֹא תִתְּנֶה עַל רֵב לְנֹטַת אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטוֹת: שמות כג ב
3 וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: שמות כב כ

4 וְכִי יִגְדֹר אִתְּךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ: ויקרא יט לג

5 וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עֲמִיתוֹ וְרִאֲתָה מְאֻלָּהוּךָ כִּי אִנִּי יְיָ אֱלֹהֶיכֶם: ויקרא כה יז

6 וְגַר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: שמות כג ט

7 אִם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי אֶת הַדַּעֲנִי עִמָּךְ לֹא תִתֶּנָּה לוֹ בְּכֹשֶׁף לֹא תִשְׁמָוֶן עָלָיו נֶשֶׁךְ: שמות כב כד

נמ:

זה תגור של עכנאי. יש דגרט חכנאי וכן צירושלמי ומכן זה נמש ושמה צעל התגור שהיה עושה שמו כן:

לא בשמים היא. והא דלמר צפ"ק דיצמות (ד' יד. ושם ד"ה רבי) דהלכה כצ"ה משום דילאה צת קול שאני הכא שצא

לחלוק על דברי תורה דכתיב אחרי רבים להטות אבל התם אדרבה צ"ה רוצא אי לאו דהוה מספקא לן אי אזלינן צתר רוצא משום דצ"ש הוו חריפי טוצא ועוד דכאן לא ילאה צת קול אלא משום כצודו דר"א שאמר מן השמים יוכיחו והא דלמר התם רבי יהושע היא דלמר אין משגיחין צצת קול ולא שמעינן ליה לר' יהושע אלא על צ"ק דהאי מעשה דר"א דהכא התם דייק מדקאמר לא צשמים היא כצר ניתנה לנו תורה מסויי משמע דצשום מקום אין משגיחין: **קחיויך ואמר** נצחוני בני. והא דלמר צריש ע"ו (ד' ג.) מיוס שחרצ בהמ"ק אין שחוק לפני הקצ"ה היינו קצוב והכא מילמא דנדיחותא צעלמא הוא דלמר: **וקרע** בגדיו והצ"ן מעצ"יו. אין להוכיח מכאן הא דמצעיא ליה צמועד קטן (ד' טו: ושם ד"ה לא) אס מנודה צריך קריעת צגדים וחלוצ מנעל דדלמא הכא לצערא צעלמא הוא דעצד הכי':

מבית אבי אבא. פי' צקונטרס מצית דוד אצי משפחה צצת נשיאים היתה וסס מצית דוד: **חויץ משערי אונאה**. לפי שצער הלצ היא וקרוצ להוריד דמעות משמע משום דנפקא לעיל מקרא דמהליס דשערי דמעא לא ננעלו וצחנס דחק כן דהא דריש לעיל רצ חסדא צהדיא מדכתיב הנה ה' נצצ על חומת אחק ושמה מצית רצן גמליאל היתה מקוצלת שהיה אצי המשפחה ולא אדוד קאלמר כדאשכחן נמי (ר"ה ד' כה.) דלמר רצן גמליאל מקוצלני מצית אצי אצא שפעמים צא צארוכה כו':

ואמרי דה במ"ו. יש מפרש משום דחציצ כי גרים הייתס וכיוצא צה: ואין

באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף ואף ר"ג היה בא בספינה עמד עליו נחשול לטבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מזעפו אימא שלום דביתהו דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא לחסר איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא אשכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קטלית לאחי אדהכי נפק שיפורא מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים חויץ משערי אונאה תנו רבנן ^אהמאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין ^בוגר לא תונה ^גוכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו ^דולא תונו איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי ^הולא תלחצנו ^ווגר לא תלחץ ^זולא תהיה לו בנושה וגר בכלל הוא אלא ^חאחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה ^טהזוהירה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה במ"ו מקומות בגר ^ימפני ^ישסורו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים ^{יא}(תנינא) רבי נתן אומר מום שבך אל תאמר לחברך והיינו דאמרי אינשי דוקף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקף כיניתא: **מתני'** ^{יב}אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים ואין

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

עכנאי. נמש דרכו לעשות צעגולה להכניס זנבו אלל פיו: **כל טפרוס שטיהר ר"א**. ע"י מעשה שאירע נשאלה הלכה זו צצית המדרש שנפלה טומאה לאויר תגור זה וחזרו ועשאו על גביו טפרות וטיהרס ר"א והציאוס ושרפוס לפניו: **לצש שחורים**. ענין צער ואצל: **אף הוא קרע צגדיו**.

וזה הוא תגור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים בעכנא זו וצמאווהו תנא באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו הימנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי לה ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו חזרו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו הטו כותלי בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה טיבכם לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של ר"א ועדיין מטין ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד רבי יהושע על רגליו ואמר ^אלא בשמים היא מאי לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני ^באין אנו משגיחין בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה ^גאחרי רבים להטות אשכחיה רבי נתן לאליהו א"ל מאי עביד קוב"ה בהדיא שעתא א"ל קא חיך ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו ^דאותו היום הביאו כל מטהרות שטיהר ר"א ושרפום באש ונמגנו עליו וברכוהו ואמרו מי ילך ויודיעו אמר להם ר"ע אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את כל העולם כולו מה עשה ר"ע לבש שחורים ונתעטף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע

אמות אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים אמר לו רבי כמדומה לי שחבירים בדילים ממך אף הוא קרע בגדיו וחלץ מגעליו ונשמט וישב על גבי קרקע ולגו עיניו דמעות לקה העולם שלישי בזיתים ושליש בחטים ושליש בשעורים ויש אומרים אף בצק שבידי אשה ^א טפח תנא ^באך גדול היה כנושה: **מוס שצך אל תאמר לחברך**. כיון דגרים הייתס גנאי הוא לכס להזכיר שס גירות: **מאן דאית ליה זקיפא דביותקיה לא נימא לחבריה זקיף כיניסא**. מי שיס לו תלוי צמספחתו לא יאמר לעצדו או לצן ציתת תלה לי דג זה שכל שס תלייה גנאי הוא לו: **מתני'** ^אאין מערבין פירות צפירות. צעל הצית שאומר פירות שדה פלוני אני מוכר לך כך וכן סאין לא יערצנו צפירות שדה אחרת: ואין

אמרות אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים אמר לו רבי כמדומה לי שחבירים בדילים ממך אף הוא קרע בגדיו וחלץ מגעליו ונשמט וישב על גבי קרקע ולגו עיניו דמעות לקה העולם שלישי בזיתים ושליש בחטים ושליש בשעורים ויש אומרים אף בצק שבידי אשה ^א טפח תנא ^באך גדול היה כנושה: **מוס שצך אל תאמר לחברך**. כיון דגרים הייתס גנאי הוא לכס להזכיר שס גירות: **מאן דאית ליה זקיפא דביותקיה לא נימא לחבריה זקיף כיניסא**. מי שיס לו תלוי צמספחתו לא יאמר לעצדו או לצן ציתת תלה לי דג זה שכל שס תלייה גנאי הוא לו: **מתני'** ^אאין מערבין פירות צפירות. צעל הצית שאומר פירות שדה פלוני אני מוכר לך כך וכן סאין לא יערצנו צפירות שדה אחרת: ואין

מסורת הש"ס

א) [נכרות גב. עירובין ז. ספחים קד. יצמות יד. חולין מד.]. ב) נכרות יט. ג) ס"א אף. ד) [פי' על זה תמלא צהוריות יג. רש"י ד"ה א"ל מפני שסורין]. ה) [תמלא כלי'ן]. ו) [נע"י מו"ק טו סוע"א]. ז) [ד"ה לא אחר ד"ה לוחצו נמי]. ח) [נע"י מוס' מו"ק טו: ד"ה לא אשאלה וצמוס' דדעה ז: ד"ה הקשה]. ט) גי' מהר"ס ורש"א הד"א.

הגהות הב"ח

א) נמי צלץ שבידי אשה תפח כלי' וכן נדע"י:

גליון הש"ס

נב) הזהירה תורה בלי"ו סקופות. עיין קדושין דף ע' ע"ב חוספות ד"ה קשים דנקטו צב"ד מקומות: שם ספני שסורי. עיין צרש"י הוריות דף יג ע"א ד"ה אמר לה:

מוסף רש"י

בעכנא זז. כמש' זה שוכר עאלו צעגולה (ברכות יט.). אותו היום הביאו כל מטהרות. שנעשו צמגור זה או שננגבו כאזיוו והיה ר' אליעזר מטהרין וסס שרפוס (שם). וצמגור עליו. שלא לקצוט הלכה כמותו (פסחים יט.). וברכוכיהו. לפי שהצנה מאל לחלוק צצבר זה (ברכות יט.). שסורי. מנהגו, כמז (ירמיה ב כה) סורי הגפן (רש"י בתי"י א), ילך הירע, שער שלו רע הוא (המפרש הוריות יג.).